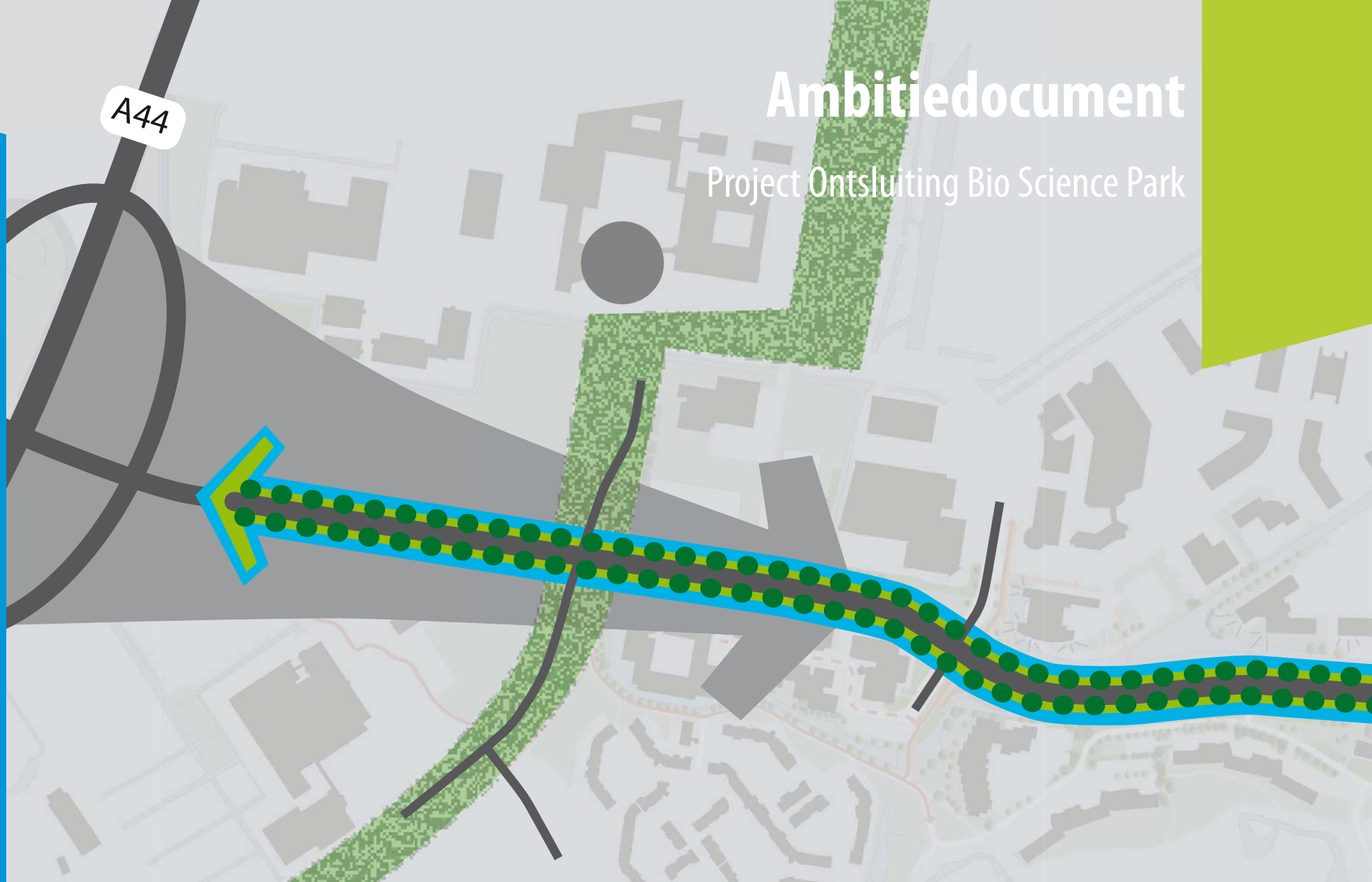

A44

Ambitiedocument

Project Ontsluiting Bio Science Park

OBSP

gemeente Leiden | afdeling RMB Stedenbouw | 18 juni 2013

Leiden

Aangevlogen luchtfoto Leiden 2009 | Plesmanlaan

Inleiding

De stad Leiden heeft veel te bieden. Leiden is museumstad, monumentenstad, kennisstad... Leiden is 'Stad van ontdekkingen!' Maar om ontdekt te kunnen worden en economisch succesvol te zijn, werkt Leiden hard aan het verbeteren van de bereikbaarheid.

Een belangrijk speerpunt in de ruimtelijke en economische ontwikkeling van Leiden vormt de uitbreiding van het Bio Science Park met high tech bedrijven, onderzoek- en onderwijsfaciliteiten, woningen en maatschappelijke voorzieningen. Het Bio Science Park heeft niet alleen landelijk en Europees een vooraanstaande positie, maar speelt ook mee in de mondiale top van Bio Science parken.

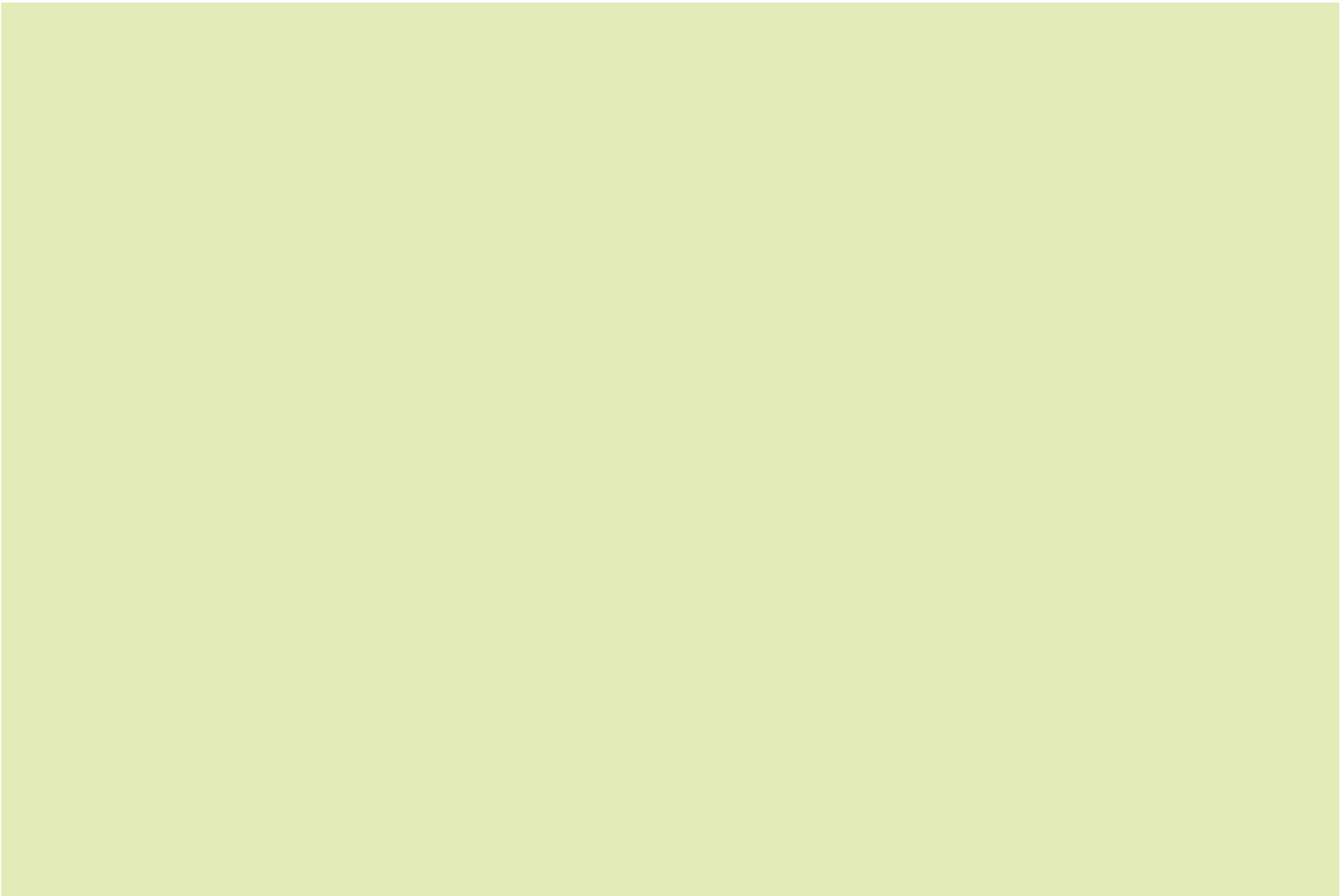
De ambities van Leiden vergen aanpassingen van de bestaande infrastructuur die de bereikbaarheid van de stad en in het bijzonder van het Bio Science Park op de lange termijn moeten garanderen. Om de ontwikkelpotentie van het Bio Science Park optimaal te kunnen benutten is het noodzakelijk dat er een nieuwe ontsluitingsweg vanaf de Plesmanlaan naar het Bio Science Park wordt aangelegd en dat de doorstroming van het verkeer op de Plesmanlaan verbetert.

Met het project Ontsluiting Bio Science Park zet de gemeente Leiden de schouders onder deze opgave. Door middel van een Europese aanbesteding nodigt de gemeente Leiden geïnteresseerde marktpartijen er toe uit hun kennis en ervaring in te brengen en een adequate verkeersoplossing te ontwikkelen met het oogmerk om binnen het beschikbare budget tot een aansprekend ontwerp en een efficiënte uitvoering van dit project te komen.

Het voorliggende ambitiedocument verwoordt onze ambitie en de belangrijkste uitgangspunten met betrekking tot de beoogde stedenbouwkundige inpassing en vormgeving van het project Ontsluiting Bio Science Park en in het bijzonder de ongelijkvloerse kruising dat het voornaamste onderdeel van dit project vormt.

Het ambitiedocument omvat de kwaliteitscriteria die bij het vervaardigen van het integraal ontwerp voor het project Ontsluiting Bio Science Park in acht dienen te worden genomen en die de grondslag vormen voor de beoordeling van de ontwerpen van de bij de aanbesteding betrokken marktpartijen.

Robert Strijk
Wethouder Financiën, Bereikbaarheid en Economie

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Inhoudsopgave	5
1 Context	7
1.1 aanleiding voor het project	7
1.2 verkeersafwikkeling huidige situatie	7
1.3 ontsluiting Leiden Bio Science Park	9
1.4 knoop Leiden west	9
1.5 stadsring	9
1.6 bebouwde omgeving	9
1.7 Paardenwei	9
2 Ambitie	11
2.1 representatieve ongelijkvloerse kruising	13
2.2 hoogwaardige stadsentree	13
2.3 continue recreatieve route	13
3 Hoofdcriteria	15
3.1 representatieve toegang tot LBSP	17
3.2 hoogwaardige stadsentree Leiden	21
3.3 ruimtelijke eenheid dubbelkruispunt	23
3.4 optimale inpassing langzaam verkeer routes	25
3.5 hoge vormgevingskwaliteit	27
4 Algemene randvoorwaarden	29
Colofon	30
1.3 ontsluiting Leiden Bio Science Park	

hoofdverkeerstructuur Leiden (uit Kadernota Openbare Ruimte)

Masterplan Leiden Bio Science Park

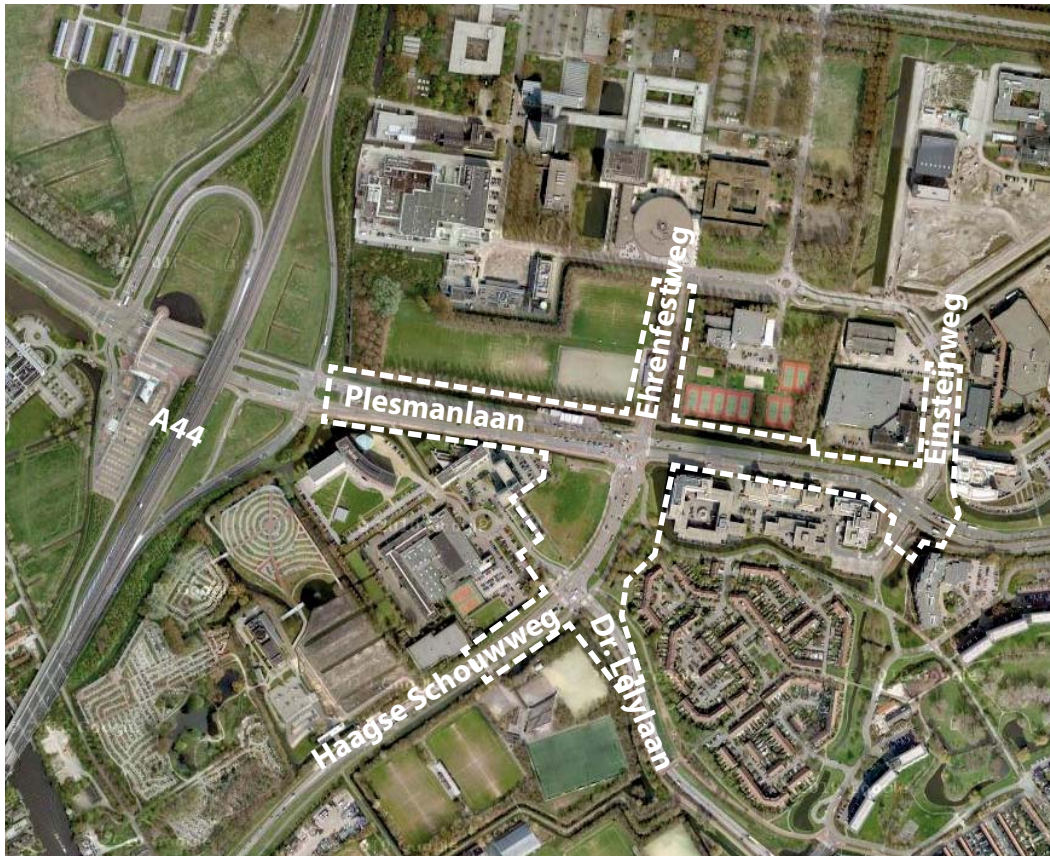

verkeersafwikkeling huidige situatie

Ehrenfestweg, toekomstige entree LBSP

1 Context

projectgebied (wit gestippeld) OBSP

Het projectgebied van het project OBSP bestaat uit het deel van de Plesmanlaan vanaf de op- en afrit naar de A44 (knoop Leiden West) tot en met de kruising met de Einsteinweg. Tevens hoort bij het projectgebied het begin van de Haagse Schouwweg gelegen tussen de Plesmanlaan en de Doctor Lelylaan.

Een aantal belangrijke ontwikkelingen in de omgeving van het plangebied maken een transformatie van het kruispunt Plesmanlaan - Haagse Schouwweg/Ehrenfestweg onvermijdelijk. Om de veranderingen goed te kunnen duiden wordt de context van het project in dit hoofdstuk nader toegelicht.

1.1 aanleiding voor het project

De gemeente Leiden heeft samen met de Universiteit Leiden de ambitie om het Leiden Bio Science Park, dat behoort tot de top vijf van Europese Bio Scienceparken, te laten doorgroeien tot een Science park dat wereldwijd toonaangevend is. Hiertoe is een Masterplan Leiden Bio Science Park opgesteld. Het totale plangebied van het Leiden Bio Science Park omvat 86 hectare. Circa 50 hectare hiervan betreft uitgeefbaar terrein, waarvan begin 2012 reeds ongeveer de helft is uitgegeven. Het aantal verkeersbewegingen zal met de voorgenomen inbreidingen fors toenemen. Momenteel is het gebied bereikbaar via twee ontsluitingswegen op de Plesmanlaan, te weten de Einsteinweg en de Darwinweg. De Einsteinweg en de Darwinweg beschikken samen over onvoldoende capaciteit om de te verwachten groei van verkeersbewegingen van en naar het Leiden Bio Science Park te kunnen verwerken.

1.2 verkeersafwikkeling huidige situatie

In de huidige situatie functioneert de Plesmanlaan als belangrijke uitvalsweg van Leiden. Het verkeer rondom het Bio Science Park en de Plesmanlaan stroomt echter niet goed door. Om de doorstroming van het autoverkeer en daarmee de bereikbaarheid van de stad te bevorderen, maakt Leiden onder andere de structuur van autohoofdroutes verder compleet. De invalswegen, de zogenaamde radialen, worden verbonden door een samenhangend ringenstelsel voor het autoverkeer. Bestaande wegen worden daarvoor aangepast en ingepast in de bestaande stad.

A44 afrit Leiden richting Plesmanlaan

Plesmanlaan nabij kruising Ehrenfestweg/Haagse Schouwweg

bebouwing in relatie tot de openbare ruimte

integraal beeld Stadsring

Om de ambitie voor het Leiden Bio Science Park te realiseren dient de ontsluiting van het Leiden Bio Science Park te worden verbeterd en de bereikbaarheid voor de lange termijn te worden gegarandeerd. Dit kan worden bereikt door het realiseren van een derde volwaardige verkeersontsluiting ter plaatse van de Ehrenfestweg. Deze nieuwe gebiedsontsluitingsweg zal de nieuwe hoofdentree van het Leiden Bio Science Park worden. In het Leiden Bio Science Park ligt een reservering voor een regionaal HOV netwerk.

1.4 knoop Leiden west

Het knooppunt A44-Plesmanlaan (snelweg afslag nr. 8 Leiden) staat een reconstructie te wachten die de verwachte toename van het autoverkeer moet faciliteren. De plannen hiervoor verkeren in een verkennend stadium. Verwacht wordt dat het aantal rijbanen op het deel van de Plesmanlaan tussen de snelwegaansluiting en de kruising met de Haagse Schouwweg/Ehrenfestweg als gevolg van deze reconstructie flink zal toenemen. Ook in het gedeelte van de Plesmanlaan tussen de kruising Haagse Schouwweg/Ehrenfestweg en de Einsteinweg zal een aanpassing van het wegprofiel nodig zijn, die in het project OBSP zal worden gerealiseerd.

1.5 stadsring

De Haagse Schouwweg-Doctor Lelylaan en de Plesmanlaan zijn belangrijke verkeersstromen in de stad, onderdelen van de stadsring Leiden. Nu en in de toekomst zal deze stadsring een significant aantal verkeersbewegingen genereren in het projectgebied. De gemeente streeft ernaar de uitstraling van alle wegen die onderdeel zijn van de stadsring te harmoniëren.

1.6 bebouwde omgeving

De bebouwing is op enige afstand van de Plesmanlaan gesitueerd. Ondanks de afstand presenteren de gebouwen zich duidelijk aan de weg. De stedelijkheid van de gehele route uit zich in de massa, continuïteit en hoogte van de gebouwen. Op herkenbare plekken zijn er oriëntatiepunten, die zich kenmerken door een opmerkelijke situering, bijzondere architectuur en afwijkende hoogte.

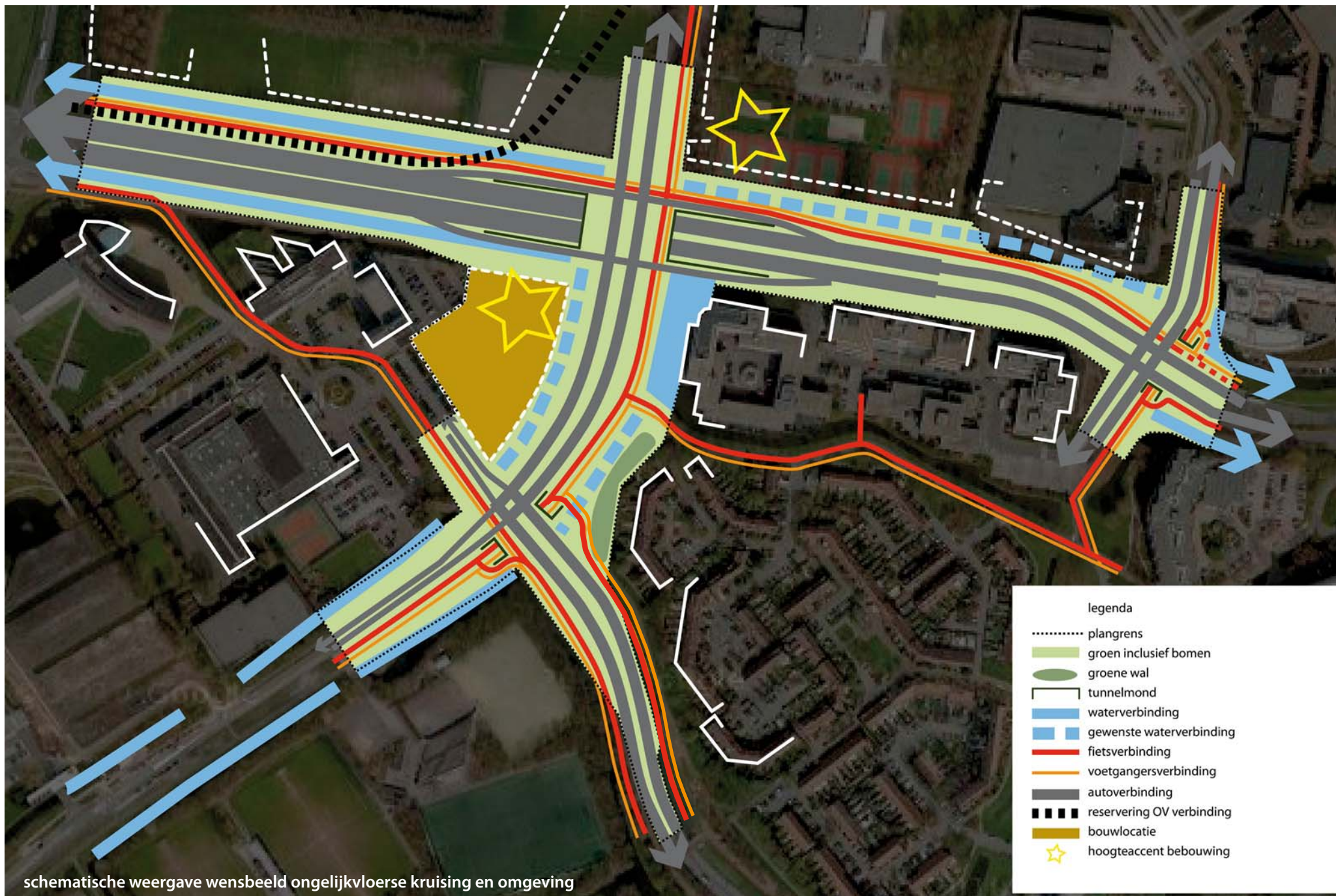
Het stedelijke (dubbel)verkeersplein tussen de Ehrenfestweg en de Dr.

Lelylaan zal op termijn gemarkeerd worden door duidelijke “hoekpunten”. De toegang tot het Leiden Bio Science Park zal een markant punt in het stedelijk weefsel zijn. Op de Paardenwei kan een landmark-gebouw verrijzen welke tegenwicht biedt aan het bebouwingsaccent zoals aan de overzijde van de Plesmanlaan, in het Leiden Bio Science Park, wordt voorzien. De gebouwen op deze plekken vormen blikvangers waarbij hoogteaccenten tot 70 meter mogelijk zijn.

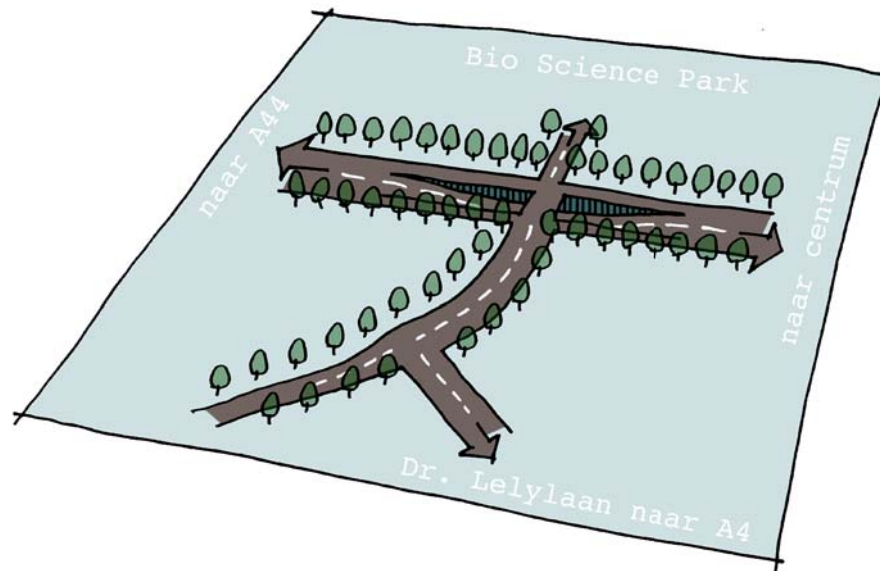
1.7 Paardenwei

De Paardenwei betreft een ontwikkelingslocatie grenzend aan het kruispunt Plesmanlaan - Haagse Schouwweg/Ehrenfestweg. De plannen voor de Paardenwei bevinden zich in een verkennend stadium.

Momenteel is de Paardenwei een braakliggend terrein met een (tijdelijke) groene invulling. Gewenst is echter een ontwikkeling met een stedelijk karakter en functie, welke bijdraagt aan het beoogde ruimtelijke beeld van het kruispunt Plesmanlaan - Haagse Schouwweg/Ehrenfestweg en de gehele Plesmanlaan als entree van de stad.

2 Ambitie

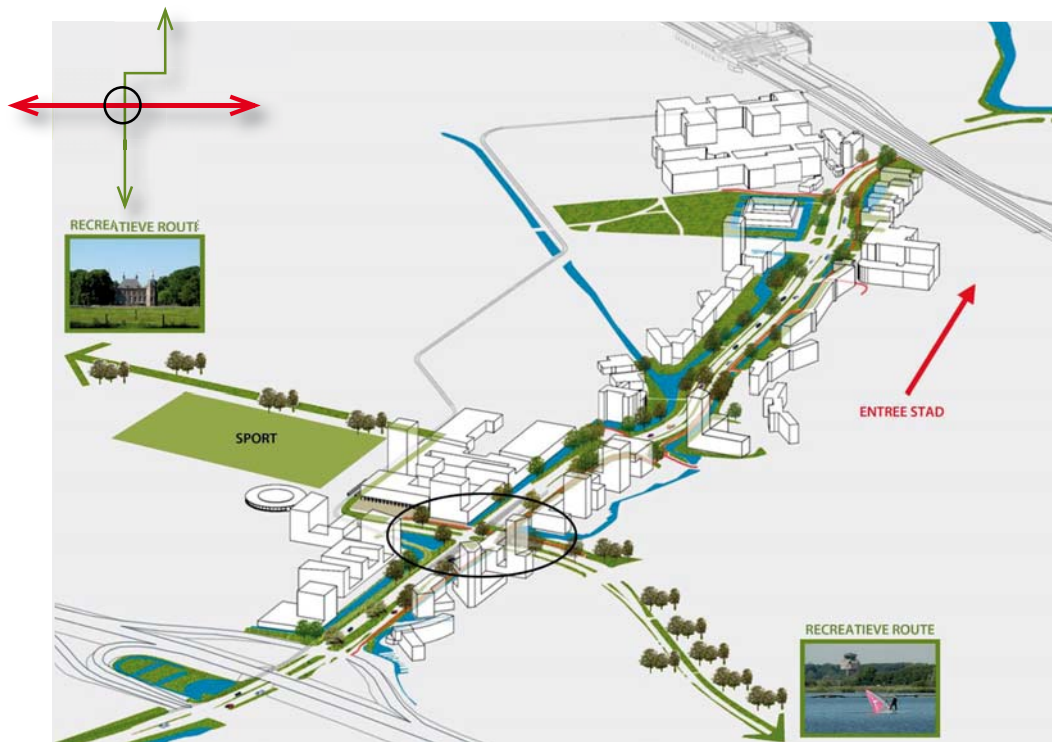
model ongelijkvloerse kruising

De centrale ambitie van de Gemeente Leiden is om te komen tot een integraal ruimtelijk ontwerp. Hierin grijpen verkeerskundige, stedelijke en landschappelijke aspecten van het ontwerp in elkaar tot een samenhangende kwaliteit. Doel is om te komen tot een omgeving waarin gebruiksgemak voorop staat en aantrekkelijkheid voor alle verkeersdeelnemers is geborgd, zowel in de spits als in daluren, zowel bij daglicht als in de avondsituatie.

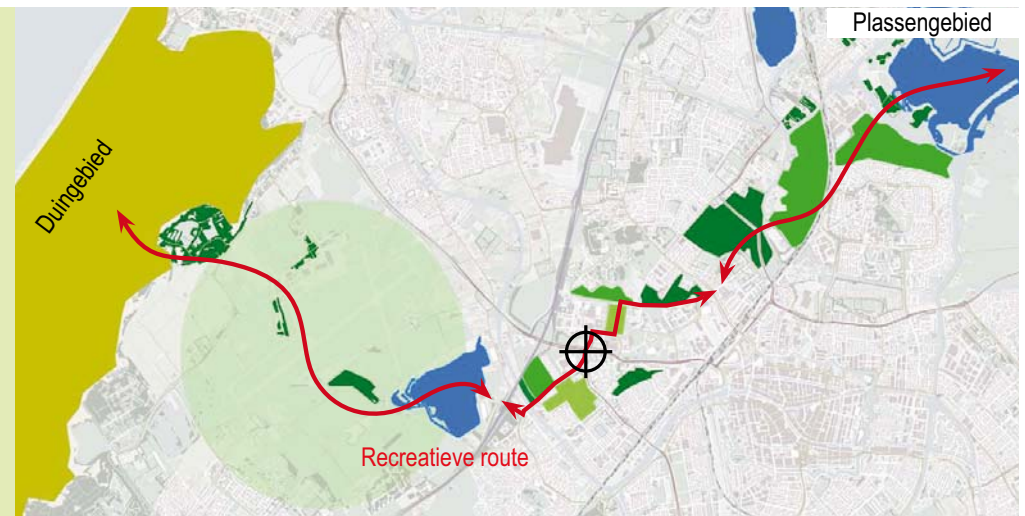
De kern van de opgave van het project Ontsluiting Bio Science Park betreft het vervaardigen en uitvoeren van een integraal ontwerp voor de reconstructie en herinrichting van de delen van de Plesmanlaan en de Haagse Schouwweg welke behoren tot het plangebied.

Het belangrijkste onderdeel van de ontwikkelopgave vormt een ongelijkvloerse kruising op de Plesmanlaan met een nieuwe, volledige ontsluitingsweg voor het Bio Science Park ter hoogte van de huidige Ehrenfestweg.

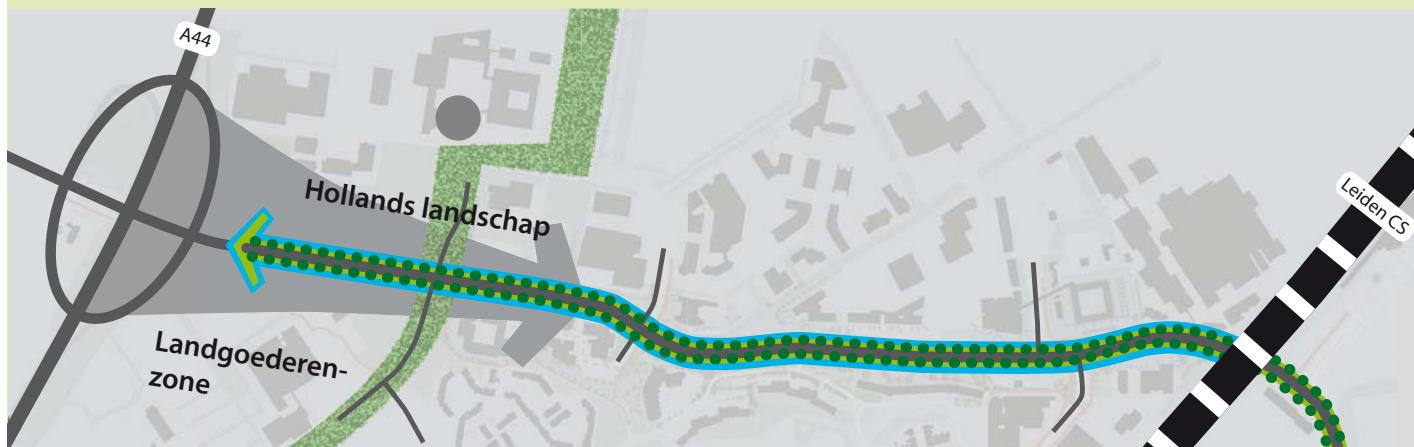
Voor de kruising Plesmanlaan - Haagse Schouwweg/Ehrenfestweg is in 2011 een verkeerskundige studie verricht. Hieruit bleek dat een ongelijkvloerse kruising de enige oplossing is om het verkeer in de toekomst op adequate wijze te kunnen afwikkelen. Uit deze studie kwamen een aantal verkeerskundige modellen als oplossingsmogelijkheden voor de gegeven verkeersproblematiek naar voren. Bij de beoordeling van deze modellen speelde de verkeerskundige functionaliteit, de stedenbouwkundige kwaliteit en de technische en financiële haalbaarheid van de modellen een rol. De beoordeling resulteerde in een expliciete voorkeur voor het model waarin het doorgaand verkeer op de Plesmanlaan via een onderdoorgang wordt geleid. Deze oplossingsrichting vormt de grondslag waarop de uitgangspunten voor de ruimtelijke inpassing en vormgeving zijn gebaseerd.

entree van de stad versus recreatieve route

recreatieve regionale route

"Parkway" Plesmanlaan

aanleg recreatieve verbinding noord-zuid

Naast aan de voorgenoemde ongelijkvloerse kruising zal het projectgebied plaats bieden aan een stadsentree (de Plesmanlaan) en een recreatieve fietsroute.

2.1 representatieve ongelijkvloerse kruising

Het realiseren van de ongelijke kruising is een noodzakelijke ingreep. De plaats van de ongelijkvloerse kruising is een bijzondere. Het vormt immers zowel de entree van de stad als de hoofdentree van het Leiden Bio Science Park. Ook is het de schakel tussen snelweg en stadsring. Omdat deze plek bepalend zal zijn voor de eerste indruk die bezoekers krijgen is een representatieve en zo hoogwaardig mogelijke oplossing gewenst.

2.2 hoogwaardige stadsentree

De huidige Plesmanlaan is een waardige stadsentree. De bestaande karakteristieken en kwaliteiten van de laan worden gewaardeerd en waar mogelijk behouden. De geplande aanleg van de Rijnlandroute en inpassing van regionale verbindingen voor Openbaar Vervoer en langzaam verkeer, alsmede de verdere ontwikkeling van Leiden Bio Science Park maken een transformatie van de bestaande stadsentree en groenstructuur echter noodzakelijk.

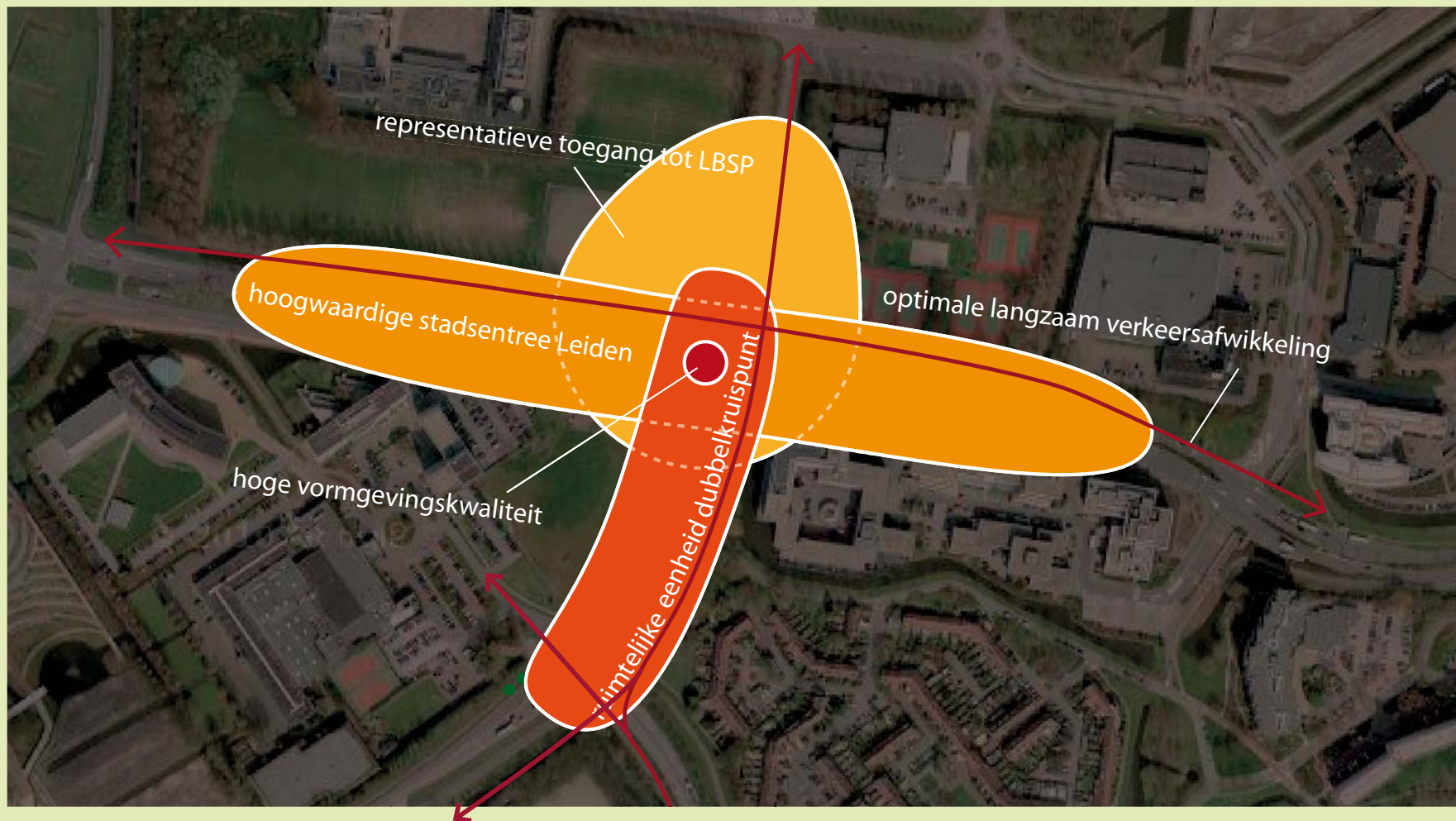
De inrichting van de openbare ruimte is van cruciaal belang om samenhang en kwaliteit in het gebied te brengen en de Plesmanlaan het gewenste karakter te geven. De verkeerskundige en civieltechnische ingrepen die in het projectgebied en in de nabije omgeving zullen plaats vinden, zijn van invloed op het toekomstig karakter van met name het westelijke deel van de Plesmanlaan. Het beoogde Parkway-karakter staat op gespannen voet met de verwachte verkeersintensiteiten en de breedte van het wegprofiel, die zullen toenemen naarmate men zich dichterbij A44 begeeft. Dit is een gegeven waarmee in het ontwerp en inrichting van het projectgebied rekening dient te worden gehouden.

Het nieuwe profiel en de inrichting van de Plesmanlaan zullen dan ook niet helemaal eenvormig zijn. De uitdaging voor het ontwerp is erin gelegen om het gewenste karakter en de hoogwaardige beeldkwaliteit van de Plesmanlaan en overige delen van de openbare ruimte in het projectgebied waar te maken. Het versterken van de entreefunctie, zoals beschreven onder hoofdstuk 3 Hoofdcriteria, verdient - zowel qua vormgeving, als ook qua detaillering en materiaalgebruik - bijzondere aandacht. Van belang hierbij is de wijze waarop de Plesmanlaan als schakel tussen gebieden met verschillende landschapstypen, te weten het Leiden Bio Science Park met het type "Hollands landschap" en de gebieden De Mors en het Valkenburgse Meer e.o. met het type "Landgoederen landschap" wordt vormgegeven.

2.3 continue recreatieve route

Om de bereikbaarheid van het buitengebied van Leiden te vergroten is een aantal recreatieve routes aangewezen voor het fietsverkeer. Het Leiden Bio Science Park heeft twee groene dooraderingen waarvan de westelijke groene ruimte, gelegen aan de Max Planckweg, in het noorden aansluit op de recreatieve route die uiteindelijk leidt naar het Plassengebied bij Warmond. Aan de zuidzijde sluit de groene ruimte in het Leiden Bio Science Park via de Ehrenfestweg aan op de fietsroute langs de Haagse Schouwweg richting Stevenshof en het Valkenburgermeer welke uiteindelijk leidt naar het duingebied tussen Wassenaar en Katwijk. Het projectgebied vormt dus een schakel in een regionale recreatieve verbinding, de landgoederenroute.

Het verminderen van de barrièrewerking van de Plesmanlaan is belangrijk voor het kunnen floreren van voorgenoemde recreatieve verbinding. Daarnaast is het van belang om de regionale fietsroutes op een herkenbare manier in het projectgebied te integreren en vorm te geven met het uitgangspunt om de profielopbouw van de Haagse Schouwweg – bestaande uit een groene middenberm en flankerende zijbermen met bomen – door te zetten op de te herprofilen Ehrenfestweg.

de vijf hoofdcriteria voor het projectgebied OBSP

3 Criteria

Voor het project OBSP worden de ingediende plannen op hun kwaliteit beoordeeld op basis van onderstaande criteria. De criteria vinden allen hun oorsprong in de reeds beschreven context en ambitie.

- 1. representatieve toegang tot Leiden Bio Science Park**
de ongelijkvloerse kruising waarborgt een representatieve en hoogwaardige hoofdentreefunctie van het Leiden Bio Science Park via de Ehrenfestweg.
- 2. hoogwaardige stadsentree Leiden**
de Plesmanlaan fungeert als herkenbare en aansprekende stadsentree van Leiden met een passende, kwalitatief hoogwaardige vormgeving van de openbare ruimte.
- 3. ruimtelijke eenheid dubbelkruispunt**
het dubbelkruispunt bestaande uit het kruispunt Plesmanlaan – Haagse Schouwweg en het nabijgelegen kruispunt Doctor Lelylaan – Haagse Schouwweg vormt een goede en aansprekende ruimtelijke eenheid, passend binnen de landgoederenroute.
- 4. optimale inpassing langzaam verkeer routes**
de routes voor langzaam verkeer, te weten fietsers en voetgangers, inclusief gelijkvloerse en ongelijkvloerse verbindingen, worden als integraal onderdeel van het verkeerskundig en landschappelijk ontwerp en met oog voor gebruikskwaliteit en (sociale) veiligheid zorgvuldig ingepast in het projectgebied.
- 5. hoge vormgevingskwaliteit**
het ontwerp en de inrichting van zowel de onder- als bovengrondse elementen in het projectgebied worden gekenmerkt door een samenhangende, aansprekende en hoogwaardige vormgeving die recht doet aan de positie van het gebied in de stad.

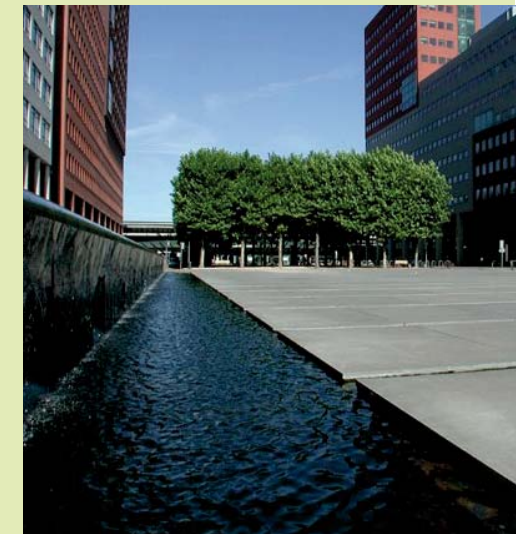
De criteria worden in de volgende 5 paragrafen toegelicht. Per criterium zijn onderliggende aandachtspunten geformuleerd, die een nadere uitwerking van het betreffende criterium vormen.

recreatieve route Haagse Schouwweg - Ehrenfestweg

referentie groene buitenruimte (Utrecht Science Park)

referentie zicht op entreegebied LBSP

3.1 representatieve toegang tot LBSP

De ongelijkvloerse kruising waarborgt een representatieve en hoogwaardige hoofdentreefunctie van het Leiden Bio Science Park via de Ehrenfestweg.

Aandachtspunt: herkenbare en representatieve entree LBSP

De entree van het Leiden Bio Science Park zal representatief en herkenbaar worden, passend bij het nieuwe karakter van het Leiden Bio Science Park. Het entreegebied is het visitekaartje van het Leiden Bio Science Park aan de Plesmanlaan. Het kruispunt Plesmanlaan- Haagse Schouwweg/Ehrenfestweg, het bovengrondse deel van de ongelijkvloerse kruising, moet hier naadloos op aansluiten. Een hoogwaardige en vooruitstrevende vormgeving is dan ook gewenst.

Naast deze representatieve rol vervult het entreegebied ook een belangrijke rol als primaire ontsluiting van het Leiden Bio Science Park.

Aandachtspunt: aansluiting omgeving

De entree van het Leiden Bio Science Park vormt een logisch onderdeel van het omringend stedelijk weefsel. Zo wordt de profielopbouw van de Haagse Schouwweg, bestaande uit een groene middenberm en flankerende zijbermen met bomen, voortgezet op de te herprofileren Ehrenfestweg. Beide wegen liggen in elkaars verlengde. Op het kruispunt Plesmanlaan- Haagse Schouwweg/Ehrenfestweg moet de aanzet hiertoe worden gemaakt. Dit groene beeld ondersteunt de recreatieve fietsroute die zich aan de oostelijke rand van het entreegebied bevindt.

Aan de westelijke kant van het entreegebied, onderdeel van het projectgebied OBSP, is een forse waterpartij beoogd, die de ruimte tussen het entreegebied van het Leiden Bio Science Park en de aan de zuidzijde gelegen Plesmanlaan open houdt, waardoor de schotel van Gorlaeus prominent in de ruimte ligt.

De infrastructuur ondersteunt de ruimtelijke kwaliteit door een overzichtelijke en compacte inpassing, en er is ruimte om te verblijven.

Aandachtspunt: zicht op entreegebied Leiden Bio Science Park

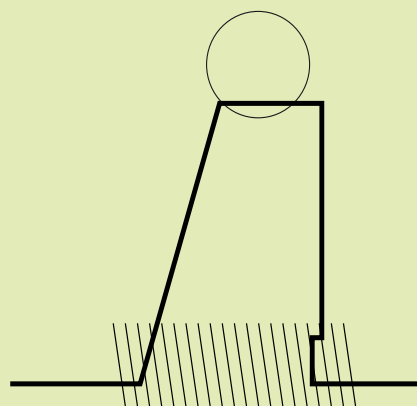
Het rechtdoorgaande verkeer over de Plesmanlaan heeft vanuit de tunnel geen zicht op de entree van Leiden Bio Science Park. Omdat het een belangrijk gebied in Leiden betreft waar juist aandacht op gevestigd mag worden dragen zichtlijnen van veraf over de Plesmanlaan zorg voor het zicht op het entreegebied van het Leiden Bio Science Park en de omringende markante bebouwing.

Vanaf de Haagse Schouwweg ligt het entreegebied van het Leiden Bio Science Park prominent in beeld.

Aandachtspunt: Vormgeving Ehrenfestweg passend in LBSP

Om de overgang Plesmanlaan - Leiden Bio Science Park goed vorm te geven zal het ontwerp voor de Ehrenfestweg op de volgende thema's antwoord moeten geven:

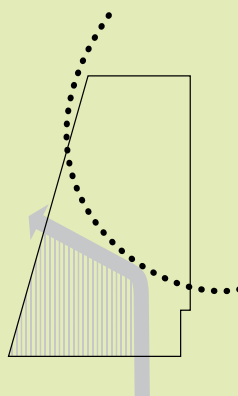
1. Overgang buiten-binnen
2. Balans verblijven-verplaatsen
3. Goede aansluiting langzaam verkeersverbinding
4. Uitstraling inrichting passend in LBSP

1.

Binnen-buiten

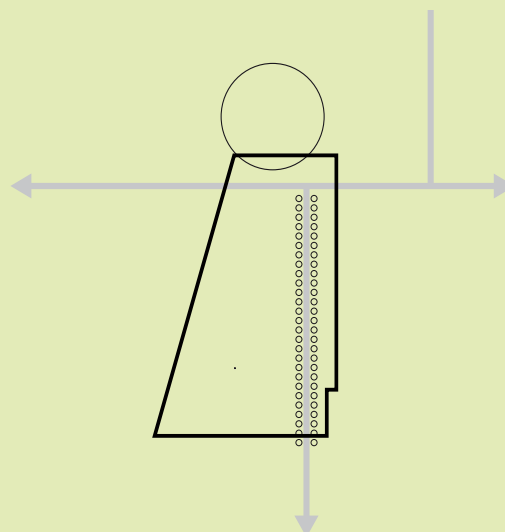
Het ontwerp dient de overgang tussen buiten (Plesmanlaan) en binnen (LBSP) te markeren. Men verlaat de hoofdverkeersaders en bereikt de bestemming. Voor de begrenzing of overgang kunnen verschillende middelen worden ingezet. Te denken valt aan richtingsverandering, profilering, markering. De materialisering ondersteunt de overgang van buiten naar binnen.

2.

Verblijven-verplaatsen

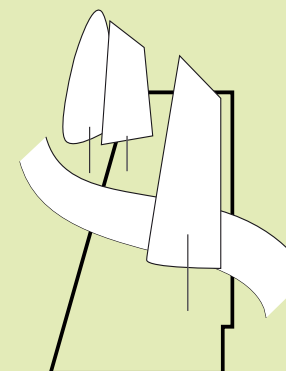
In de openbare ruimte is behoefte aan een verblijfskwaliteit. Deze ligt logischerwijs aan de noord- en oostzijde van de Ehrenfestweg. Noord vanwege de aansluiting op de Universiteit, oost vanwege de bezonning. Deze wens tot verblijfskarakter staat in contrast met hoge verkeersintensiteiten. Een goede oplossing biedt ruimte voor beide eigenschappen. Uitgangspunt is een overzichtelijke infrastructuur met heldere en compacte kruisingen.

3.

Langzaamverkeers verbinding

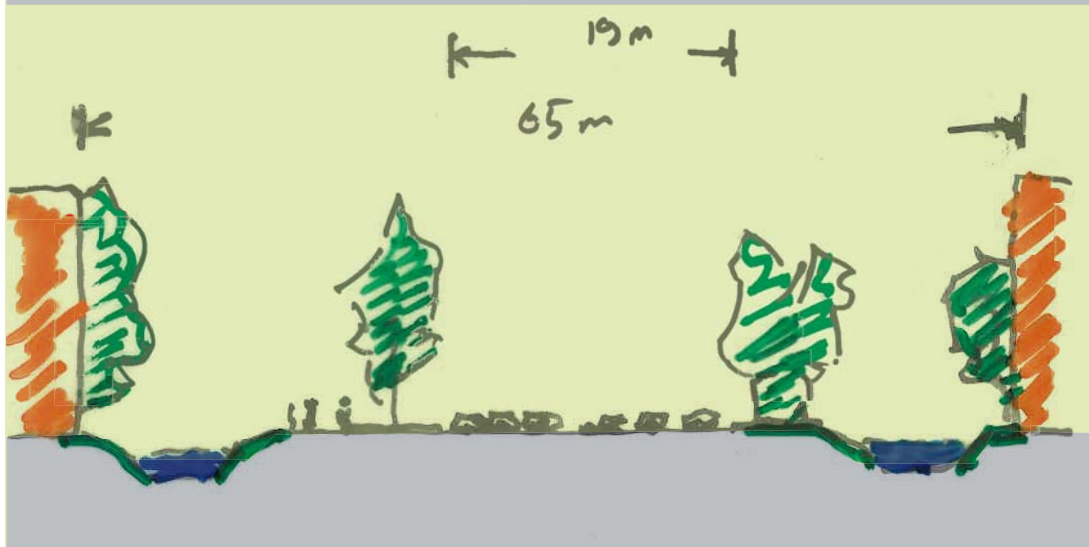
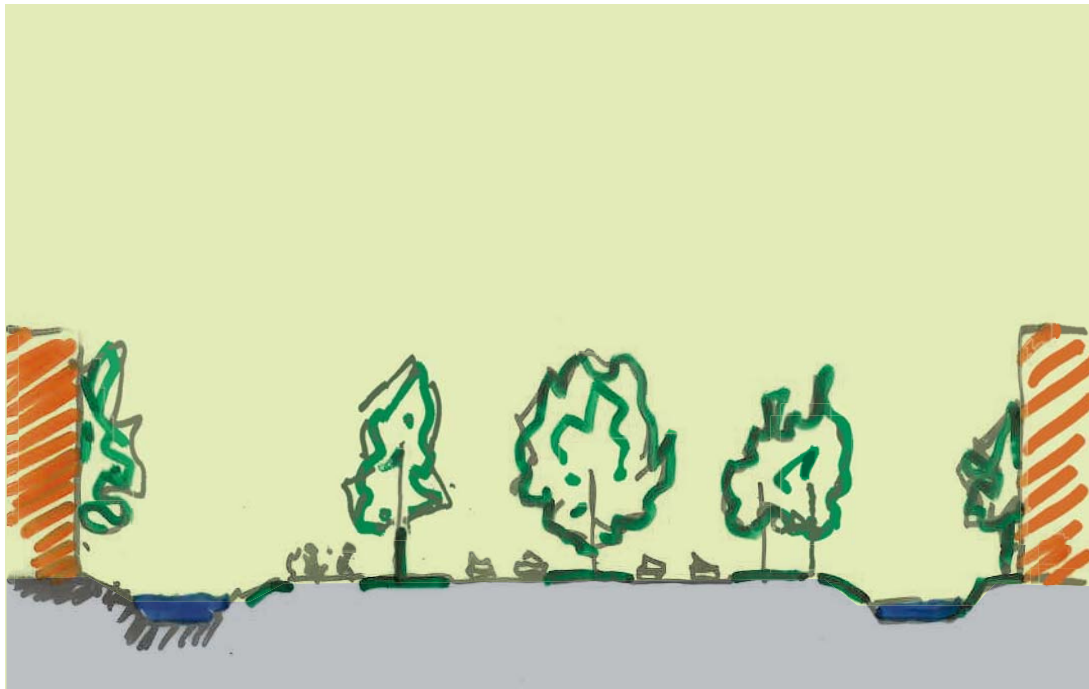
Logische en directe verbindingen voor fiets en voetganger zijn het uitgangspunt. In het LBSP is er veel ruimte voor fiets en de voetganger. Juist op de overgangen naar de omgeving is deze kwaliteit kritisch. Extra aandacht wordt daarom gevraagd voor het ontwerp van een soepel netwerk voor langzaamverkeer (direct, helder en veilig).

4.

Uitstraling

Het landschap van het LBSP is de Hollandse campus. De inrichting van het Entreegebied is de eerste kennismaking met het LBSP en kent een sterk Hollandse uitstraling. Water, riet, gras en inheemse soorten bepalen het beeld.

streefbeeld Plesmanlaan

19m

spectrum Plesmanlaan: van verkeersbundel naar parkway

3.2 hoogwaardige stadsentree Leiden

de Plesmanlaan fungeert als herkenbare en aansprekende stadsentree van Leiden met een passende, kwalitatief hoogwaardige vormgeving van de openbare ruimte.

Aandachtspunt: Parkway-karakter

De toekomstige Plesmanlaan is een stadsroute in een van west (A44) naar oost (stadscentrum) toenemende groen/blauwe setting.

Dragende inrichtingselementen hiervoor zijn:

- Een goede landschappelijke inbedding van de Plesmanlaan met flankerende waterpartijen, brede groene bermen en boomgroepen.
- Expressieve reeks van stedelijke bebouwing langs de Plesmanlaan. De flankerende bebouwing is zichtbaar en presenteert zich aan de Plesmanlaan.

Het streven is om de flankerende watergangen over een zo groot mogelijk deel langs de Plesmanlaan te realiseren. Zij dragen bij aan het Parkway-karakter en scheppen de afstand die gewenst is tussen weg en bebouwing. De watergangen en de bijbehorende groene oevers kunnen op korte termijn door ruimtegebrek niet overal aan beide zijden van de weg worden gerealiseerd. Hetzelfde geldt voor de brede groenbermen voorzien van boomgroepen. In het ontwerp moet maximaal aan de beleving van de Parkway tegemoet worden gekomen.

De flankerende bebouwing aan de Plesmanlaan versterkt het karakter van de stadsentree wat onder meer tot uiting komt in haar maat en schaal. De bebouwing houdt de oriëntatie op de Plesmanlaan en heeft tevens een duidelijke zichtrelatie met de bebouwing aan de overzijde, ook op maaiveld.

Aandachtspunt: overgangsfunctie ongelijkvloerse kruising

De sfeer van de Plesmanlaan zal naarmate men de stad inrijdt veranderen. Richting stad zal de groene Parkway sfeer steeds meer gaan domineren ten opzichte van het asfalt en de auto's bij de snelwegaansluiting A44 in het westen. De ongelijkvloerse kruising ligt juist op het raakvlak van beide sferen en deze overgang moet goed vormgegeven worden.

Vanaf het spoorviaduct tot aan de kruising met de Einsteinweg heeft de Plesmanlaan nu reeds een redelijk sterk Parkway-karakter bestaande uit een wegprofiel met een groene middenberm alsmede groene zijbermen voorzien van boomgroepen en geflankeerd door watergangen.

In het projectgebied zal door ruimtegebrek de groene middenberm van de Plesmanlaan tussen de kruisingen met de Einsteinweg en de Ehrenfestweg geleidelijk aan haar bomen verliezen en in breedte afnemen. Een flankerende watergang aan de zuidzijde van de weg kan voorlopig niet gerealiseerd worden. Aan de noordzijde van de weg is er wel ruimte voor een continue waterverbinding.

Tussen de kruising met de Ehrenfestweg en de aansluiting met de A44 zal het groen in het profiel verder verminderen. Hier baant een breed tapijt van rijbanen zich een weg van en naar de snelweg. Ook zullen de zijbermen hier steeds minder plek kunnen bieden aan begeleidende bomen. Er wordt gestreefd naar het behoud van de watergangen aan weerszijden van de Plesmanlaan.

Aandachtspunt: onderdeel stadsring

De Plesmanlaan is onderdeel van de stadsring rond het centrum van Leiden. De gemeente streeft in het kader van de herkenbaarheid van de stadsring naar een eenduidige vormgeving.

De Plesmanlaan moet als onderdeel van de stadsring over een vloeiende lay-out beschikken. Het aanrijdend verkeer moet zicht hebben op het vervolgtraject. Zo min mogelijk moet men op bebording navigeren.

referentie continuïteit karakter route

referentie dubbelkruispunt (Maastricht)

concept dubbelkruispunt

referentie groene geluidswering (Killesberg, Duitsland)

3.3 ruimtelijke eenheid dubbelkruispunt

het dubbelkruispunt bestaande uit het kruispunt Plesmanlaan – Haagse Schouwweg en het nabijgelegen kruispunt Doctor Lelylaan – Haagse Schouwweg vormt een goede en aansprekende ruimtelijke eenheid, passend binnen de landgoederenroute.

Aandachtspunt: overzichtelijke verkeerssituatie

De ongelijkvloerse kruising ligt dichtbij het kruispunt Doctor Lelylaan - Haagse Schouwweg. De veelheid aan (auto)bewegingen die zich op en tussen beide kruispunten afspelen dient zo helder mogelijk afgewikkeld te worden.

Maar minstens zo belangrijk is het om de karakters van de verschillende routes en gebieden die in het projectgebied bij elkaar komen scherp vorm te geven zodat de verkeersdeelnemer zich goed kan oriënteren. De verschillende routes zijn onderling goed van elkaar te onderscheiden en de onderbreking van een doorgaande route door een kruispunt dient zo beperkt mogelijk te blijven.

Aandachtspunt: ruimtelijke eenheid

De opbouw en inrichting van beide kruispunten zal dusdanig moeten worden vormgegeven dat de ruimte in het gebied wordt ervaren als één vloeiend geheel. Er moet tevens sprake zijn van een aansprekende eenheid van de bebouwing en de ruimte daartussen.

Het ontwerp maakt het mogelijk dat de compositie van de kruispunten en de omringende bebouwing als een stedelijk (dubbel)kruispunt wordt ervaren. De kruispunten moeten op een harmonieuze en logische manier met elkaar verbonden zijn en een twee-eenheid vormen.

Aandachtspunt: aansluiting op omgeving

De inrichting van de openbare ruimte in het projectgebied zal gedifferentieerd zijn. Dit heeft alles te maken met het realiseren van een goede aansluiting van het projectgebied op de omgeving.

De stedelijke/stenige inrichting van de Paardenwei zal fungeren als intermediair tussen de veelheid aan stedelijke functies aan de westzijde van de Haagse Schouwweg en het Leiden Bio Science Park.

De teruggelegen rooilijn van het pand van Jacobs aan de oostzijde van de Haagse Schouwweg biedt kansen om tussen de Doctor Lelylaan en de Plesmanlaan een landschappelijke inpassing te realiseren van de doorgaande recreatieve route voor langzaam verkeer tussen het Leiden Bio Science Park en Morskwartier. Tevens bestaat de mogelijkheid dat een geluidswerende constructie moet worden gecreëerd die de overlast veroorzaakt door het autoverkeer op de Haagse Schouwweg, zowel visueel als wat betreft geluid, voor de woningen in de Bockhorst zal beperken. In dat geval dient deze constructie een groen karakter te hebben.

De groene inrichting van deze hele zone sluit goed aan op het groene karakter van zowel de Doctor Lelylaan als de Haagse Schouwweg in zuidelijke richting. In noordelijke richting sluit het goed aan op het groene karakter van het entreegebied van het Leiden Bio Science Park.

referenties plantenbakken noord-zuid route

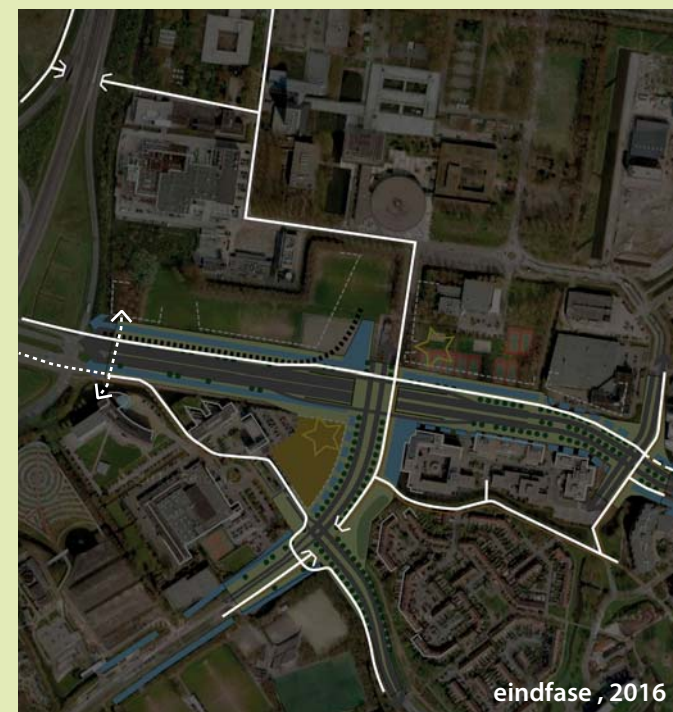
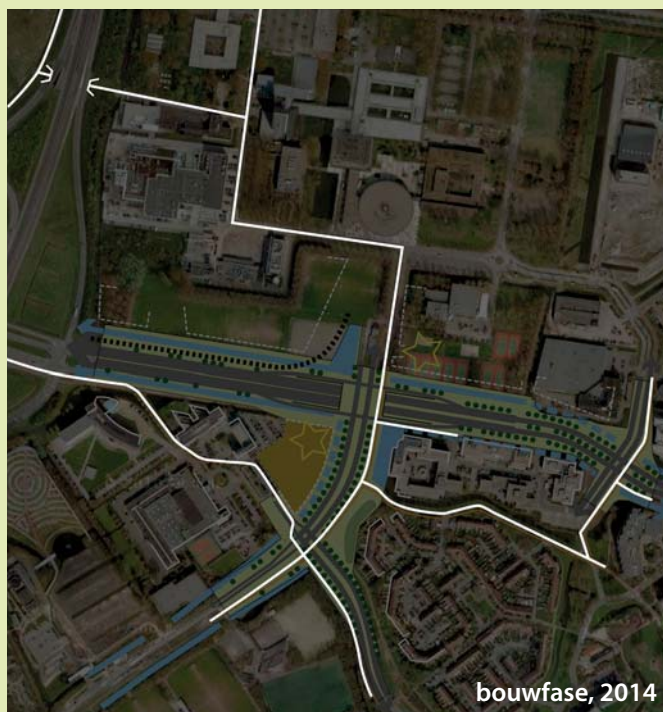
veilige oversteekplaatsen langzaam verkeer

aandacht voor gehandicapten

fasering fietsroutes in het plangebied

3.4 optimale inpassing langzaam verkeerroutes

de routes voor langzaam verkeer, te weten fietsers en voetgangers, inclusief gelijkvloerse en ongelijkvloerse verbindingen, worden als integraal onderdeel van het verkeerskundig en landschappelijk ontwerp en met oog voor gebruikskwaliteit en (sociale) veiligheid zorgvuldig ingepast in het projectgebied.

Aandachtspunt: kwalitatieve inpassing fietsroutes en voetpaden

De fietsroutes in het plangebied dienen duidelijk en herkenbaar als onderdeel van het hoofd fietsnetwerk ingepast te worden.

De routing voor langzaam verkeer is zo kort mogelijk en met zo min mogelijk afwijking van de doelrichting. De routes zijn zorgvuldig vormgegeven en goed gesitueerd. Een heldere signalering en bewegwijzering is hierbij van belang.

De langzaam verkeersverbinding in noord-zuid richting, langs de Ehrenfestweg/Haagse Schouwweg, is onderdeel van een regionale recreatieve verbinding. Deze loopt in noord-zuid richting door het projectgebied en kruist daarbij twee wegen, de Dr. Lelylaan en de Plesmanlaan.

De langzaam verkeersverbinding in oost-west richting, langs de Plesmanlaan, is onderdeel van een doorgaande regionale verbinding route tussen het centrum van Leiden en het kustgebied met de kernen Noordwijk, Katwijk en Valkenburg.

Beide routes hebben ieder een eigen karakter en worden als zodanig herkenbaar vormgegeven.

Aandachtspunt: verkeersveiligheid en sociale veiligheid

De verkeersveiligheid en sociale veiligheid worden door middel van ontwerp oplossingen en vormgeving versterkt. Dit door een goede ontvlechting van het langzaam verkeer en het overig verkeer en door een goede situering, vormgeving en detaillering van de punten waar het langzaam verkeer en het gemotoriseerd verkeer elkaar kruisen. Bij oversteekplaatsen moet er sprake zijn van een goede markering, een goed zicht op de overkant en een direct en recht verloop. Door de inrichting van de oversteek zal op een

vanzelfsprekende wijze blijken waar mag worden overgestoken en waar gewacht moet worden.

Gezien de setting van de locatie, gelegen te midden van kantoor en bedrijventerreinen en gedomineerd door een hoge intensiteit van doorgaand verkeer, kan de sociale veiligheid voor het langzaam verkeer met name ook 's avonds in het geding komen. Sociale veiligheid is een belangrijk aspect om rekening mee te houden. De vormgeving en inrichting van de openbare ruimte dragen bij aan de overzichtelijkheid en de sociale veiligheid voor alle verkeersdeelnemers en in het bijzonder voor fietsers en voetgangers. Door middel van adequate openbare verlichting wordt ook in de avond en nacht de overzichtelijkheid en sociale veiligheid gewaarborgd.

Aandachtspunt: gebruik door gehandicapten

Bij de inrichting van de openbare ruimte worden zo veel mogelijk speciale voorzieningen voor gehandicapten opgenomen. De toepassing van bijvoorbeeld blinde geleide tegels (o.a. bij bushaltes) en inritbanden dragen ertoe bij de toegankelijkheid en oversteekbaarheid voor rolstoelers te waarborgen.

referenties integraal ontwerp

referenties verblijfskwaliteit, open en licht karakter

3.5 hoge vormgevingskwaliteit

het ontwerp en de inrichting van zowel de onder- als bovengrondse elementen in het projectgebied worden gekenmerkt door een samenhangende, aansprekende en hoogwaardige vormgeving die recht doet aan de positie van het gebied in de stad.

Ter ondersteuning van de gewenste vormgevingskwaliteit is een separaat Beeldkwaliteitplan gemaakt. Het Beeldkwaliteitplan kan als aanvullende uitwerking van dit hoofdcriterium worden beschouwd.

Aandachtspunt: integraal ontwerp

Het ontwerp van het project in het algemeen en de ongelijkvloerse kruising in het bijzonder dient integraal te zijn. Dat betekent dat ruimtelijke inrichtingselementen als verlichtingsarmaturen, balustrades, zitelementen, prullebakken, bewegwijzeringsborden e.d. in een vroeg stadium in het ontwerp meegenomen worden. Deze elementen vormen een essentieel onderdeel van de verschijningsvorm van de ongelijkvloerse kruising en dienen het ontwerp te ondersteunen.

Aandachtspunt: uitnodigende vormgeving

Het projectgebied vormt (het voorportaal van) de hoofdentree van het Leiden Bio Science Park alsmede de entree tot de stad en dient als zodanig uitnodigend en hoogwaardig te worden vormgegeven. Een ranke en waar mogelijk transparante vormgeving van de ongelijkvloerse kruising zorgt ervoor dat de verkeersdeelnemers de route als vloeiend en aangenaam ervaren. Geen plompe randen die voor een botte onderbreking zorgen maar bijvoorbeeld afgeslankte tunnelmonden die als vanzelf overgaan in ranke balustrades.

Aandachtspunt: verblijfskwaliteit

Het projectgebied is zowel boven- als ondergronds geen echte verblijfsplek. Auto's rijden er snel doorheen en fietsers en voetgangers zijn op weg naar

hun bestemming elders. Hierdoor is de vormgevingskwaliteit in het projectgebied essentieel. In het relatief korte tijdsbestek dat de verkeersdeelnemers zich in het projectgebied bevinden is het belangrijk dat zij hun bezoek als aangenaam ervaren.

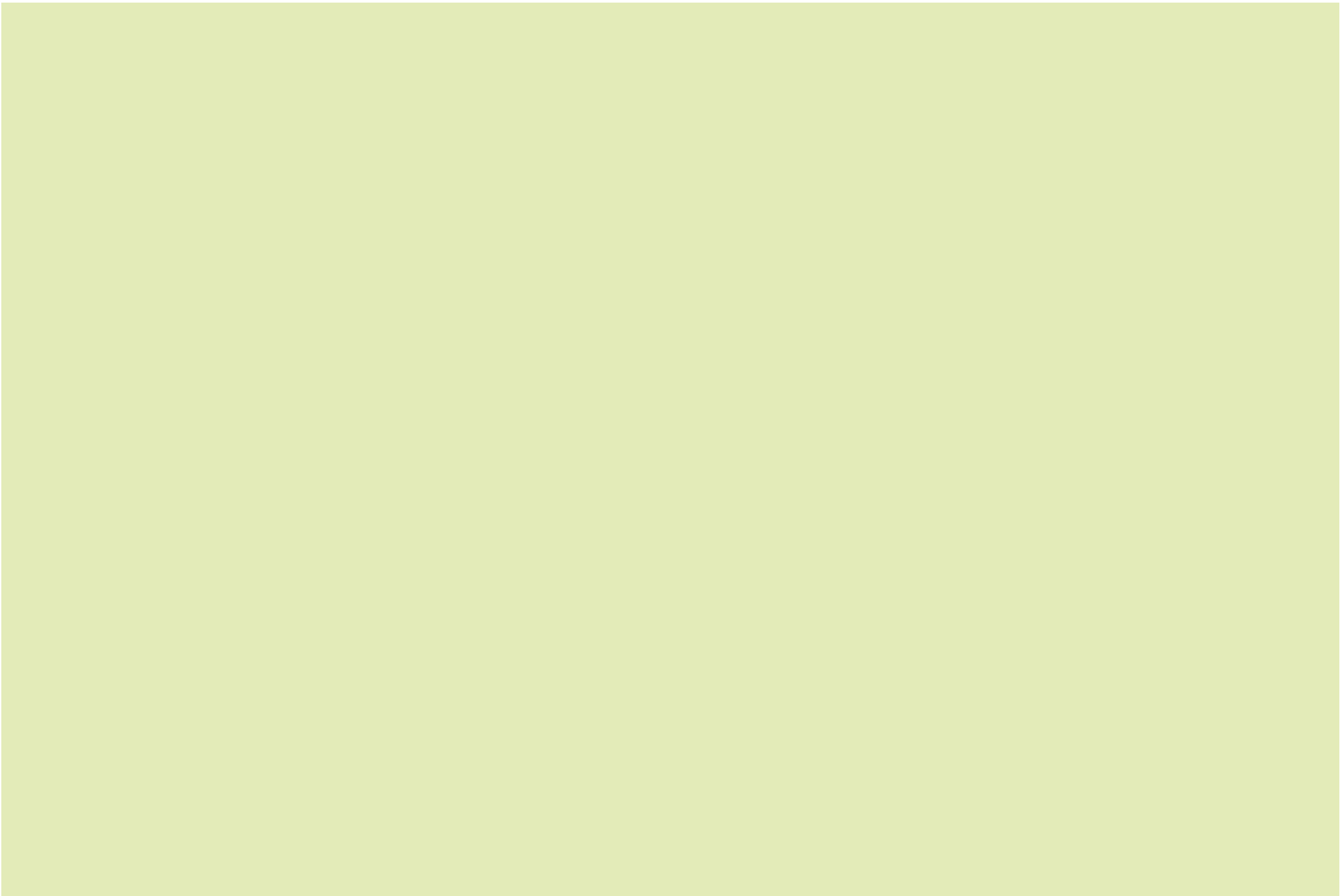
Naast door het toepassen van een aansprekende vormgeving wordt dit bewerkstelligd door het opnemen van voldoende maat in het ontwerp. Ondergronds dient de ongelijkvloerse kruising ruim en open over te komen. Bovengronds bestaat voor het langzaam verkeer gevoelsmatig voldoende afstand tot het autoverkeer, bijvoorbeeld door het toepassen van brede trottoirs.

De ongelijkvloerse kruising dient een zo open en licht mogelijk karakter te hebben. Dit kan bijvoorbeeld door zoveel mogelijk daglicht te laten invallen of zo snel mogelijk zicht op de uitgang te hebben. Ook een goede tunnelverlichting kan hieraan bijdragen, zeker in de avond en nacht. De weggebruiker moet zo min mogelijk het idee hebben onder de grond te verdwijnen.

Aandachtspunt: beheer

De gewenste hoge vormgevingskwaliteit van het integraal ontwerp en de inrichting van het projectgebied, inclusief kunstwerken, vergt niet alleen aandacht voor functionaliteit, duurzaamheid en sociale veiligheid. De kwaliteit van het ontwerp komt voor een belangrijk deel ook tot uitdrukking in de beheerbaarheid.

Een hoge vormgevingskwaliteit onderscheidt zich op het punt van beheerbaarheid doordat bij het ontwerp rekening wordt gehouden met de onderhoudbaarheid (toegankelijkheid van plekken en objecten) uitvoerbaarheid (intensiteit en frequentie), veiligheid (voor beheerders en weggebruikers) en de kosten voor beheer en onderhoud. Dit maakt het mogelijk dat in de beheers- en onderhoudsperiode de gerealiseerde kwaliteit op efficiënte wijze kan worden gewaarborgd.

4 Algemene randvoorwaarden

Het ontwerp voor het project OBSP moet voldoen aan een aantal algemene randvoorwaarden die voortkomen uit vastgesteld gemeentelijk beleid. De volgende beleidsstukken zijn hierbij van belang:

Structuurvisie Leiden 2025 (december 2009)

De Structuurvisie is de vertaling van de 'Toekomstvisie Leiden 2030' en beschrijft de hoofdlijnen van het ruimtelijk beleid van de gemeente Leiden.

Ontwerp-Kadernota kwaliteit openbare ruimte (maart 2011)

De Kadernota beschrijft in hoofdlijnen de inrichtingsprincipes voor de openbare ruimte van de gemeente Leiden. Door alle ingrepen in de openbare ruimte voortaan aan de Kadernota te toetsen ontstaat er meer rust en samenhang en verbetert de verblijfskwaliteit van de openbare ruimte.

Gedragscode voor ruimtelijke ontwikkelingen in Leiden, de Flora- en faunawet in praktijk (oktober 2005)

In de Gedragscode is een set van door het Ministerie van LNV goedgekeurde maatregelen opgenomen om de bescherming van bedreigde soorten te garanderen. Daarnaast zijn in de Gedragscode de gemeentelijke uitgangspunten in het kader van het 'Ecologische toetsingskader voor stedelijke projecten' (2003) verwerkt. De regels in de Gedragscode zijn gebaseerd op de metingen van het Stadsnatuurmeetnet. In de Gedragscode staat een overzicht van voorkomende bedreigde plant- en diersoorten in Leiden, en staan regels met betrekking tot het aanwijzen van alternatieve locaties voor habitats en herplanting van gekapte bomen.

Waterplan Leiden (oktober 2007)

In het Waterplan staat hoe de gemeente Leiden en het Hoogheemraadschap van Rijnland de komende jaren met het stedelijke water omgaan. In deze toekomstvisie worden vooral veel concrete plannen beschreven.

Regionaal Beleidskader Duurzame Stedenbouw (december 2005)

Dit beleidskader is ontwikkeld door de omgevingsdienst West Holland. Hierin wordt beschreven hoe een stedenbouwkundige ontwikkeling duurzaam tot stand kan komen. Duurzaamheid in zijn volle breedte wordt hiermee vroeg in het planproces betrokken.

Handboek Kwaliteit Openbare Ruimte (oktober 2011)

In het Handboek worden de materialen en elementen beschreven welke gebruikt dienen te worden bij inrichtingsplannen in de gemeente Leiden. De Plesmanlaan en het Morskwartier worden beschouwd als standaard.

Masterplan Leiden Bio Science Park – de Hollandse Campus

In dit Masterplan zijn de ambities en het ruimtelijke kader beschreven voor het Leiden Bio Science Park. Voor het Bio Science Park is een stedenbouwkundige supervisor aangewezen.

Colofon

gemeente Leiden
RMB | Stedenbouw

productie
Grafisch Productie Bedrijf
gemeente Leiden

OBSP